

Кравчук Артур Максимович,
слухач магістратури навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри кримінології та інформаційних технологій
Національної академії внутрішніх справ
Яровий К. В.

ВПЛИВ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ НА ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Сучасний інформаційний простір відіграє ключову роль у розвитку та взаємодії суспільства. Проте з поширенням Інтернету і соціальних мереж він стає складнішим і вразливішим до маніпуляцій. Особливо це актуально в умовах воєнного стану, коли зловживання інформацією може загрожувати національній безпеці. Протидія дезінформації в мережі-Інтернеті є пріоритетним завданням, адже швидкість поширення інформації дозволяє легко впливати на громадську думку і формувати негативне сприйняття подій.

Незважаючи на те, що теоретичні та практичні аспекти пов'язані з питаннями протидії дезінформації були предметом досліджень у роботах І. Гирича, Б. Гуменюка, Л. Масенка, В. Огнев'юка, В. Огризка, О. Палія, В. Піскун, П. Полянського, К. Ярового та інших, зазначена проблематика залишається актуальною та потребує подальших досліджень. Тому деякі аспекти вимагають більш детального аналізу.

На законодавчому рівні дезінформація визначається як створення та розповсюдження відомостей, що можуть викликати паніку серед населення або вводити в оману [1].

Дезінформація, як свідомо неправдива або маніпулятивна інформація, має дві ключові ознаки. По-перше, вона поширюється для отримання фінансової вигоди або з метою дезорієнтації суспільства. По-друге, вона може загрожувати суспільним інтересам, зокрема демократичним процесам, політичним рішенням і безпеці, зокрема у сфері охорони здоров'я та довкілля. Соціальні мережі, новинні сайти та блоги є основними каналами її розповсюдження, що створює плутанину і негативно впливає на громадську думку [2, с. 57].

Слід зауважити, що термін «дезінформація», особливо в умовах війни, має два ключові визначення: широке та вузьке. У широкому розумінні дезінформація – це навмисно викривлена або неправдива інформація, що містить елементи брехні та наклепу. У вузькому значенні під дезінформацію слід розуміти, особливий вид інформаційно-психологічного впливу, що полягає в модифікації вихідних даних з метою створення спотвореного сприйняття фактів у отримувача [3, с. 352–353]. Зазначене може призвести до рішень або дій, вигідних джерелу дезінформації. Основною характеристикою дезінформації є навмисний намір її створення, що відрізняє її від недостовірної інформації.

З початком повномасштабного вторгнення кількість неправдивої інформації значно зростає, перетворившись на інструмент психологічного впливу на населення. Російські медіа активно використовують дезінформацію для дискредитації України, підриву довіри до її державних інститутів та зниження міжнародної підтримки.

Враховуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що дезінформація є суттєвою загрозою для суспільства під час війни, адже її вплив на громадську думку може бути руйнівним. Проте, завдяки зусиллям держави, медіа та суспільства, можливо зменшити цей негативний вплив. Важливо пам'ятати, що в умовах інформаційної війни кожен із нас має відповідальність за інформацію, яку ми споживаємо, поширюємо та вважаємо правдою.

На нашу думку, для ефективної протидії дезінформації під час війни необхідно підвищити медіаграмотність населення через освітні кампанії та створити національні платформи для поширення достовірної інформації. Також важливо забезпечити співпрацю з незалежними медіа, міжнародними організаціями та залучити громадськість до виявлення і спростування фейків.

Список використаних джерел

1. Деякі питання адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.10.2004 р. № 1365// Офіційний вісник України від 05.11.2004. 2004р., № 42, с. 35, ст. 2763.
2. Почепцов Г. Г. Сенси і війна. Україна і росія в інформаційні та смисловій війні. Київ, 2016. 151 с.
3. Яровий К. В. Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конференції. Київ : Нац. акад. СБУ, 2023. 618 с.